

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Gmina *Niemitów* w obwodzie Złoczowskim, dla zaprowadzenia regularnej nauki szkolnej u siebie, zobowiązała się na wieczne czasy w przeciągu dwóch lat budynek szkolny wystawić, porządki szkolne posprawić, te, równie jak budynek szkolny zawsze w dobrym stanie utrzymywać, drzewo na opał szkoły przez nauczyciela zakupione przystawiać, i kazdoczesnemu nauczycielowi, który za osobnem wynagrodzeniem ma także pełnić służbę diaka, rocznie 102 zł. 90 c. w. a. pod tym warunkiem płacić, że z tego będzie zakupywał drzewo opałowe dla szkoły, i koszta ochędstwa pokrywał.

Okazaną temi ofiarami gorliwość o rozszerzenie nauki między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Wiedeń, 27. sierpnia. Dnia 26. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XXVII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

- Nr. 58. Rozporządzenie ministerstw spraw zewnętrznych, stanu, handlu, policji i wojny z 9. lipca 1862 — ważne w całym państwie — względem wzajemnego zniesienia przymusowej wizy paszportów w ambasadach między Austrią z jednej, a Bawaryą, Danią, Belgią i Federacją szwajcarską z drugiej strony.
- Nr. 59. Dekret ministerstwa finansów z 18. sierpnia 1862 względem aparatu Rellingera i Jacquiera do mierzenia stopni spirytusu.
- Nr. 60. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 18. sierpnia 1862 — ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Lombardoweneckiego Królestwa i Pogranicza wojskowego — którem sprostowane zostało rozporządzenie z 27. listopada 1860 (Dz. u. p. nr. 264.)

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 28. sierpnia. Kilkakrotnie już zwracaliśmy uwagę na ważność żeglugi i spławu na rzekach galicyjskich, i staraliśmy się wykazać nieobliczone korzyści, jakie kraj nasz przy urodzajności gleby i przy innych wielorakich bogactwach przyrody ciągnąć może z komunikacyj wodnych. Korzyści te jednak dopiero wtedy dadzą się osiągnąć, jeżeli rzeki nasze znajdować się będą w stanie odpowiednim temu przeznaczeniu, t. j. jeżeli łożyska rzek krajowych będą należycie oczyszczone, a brzegi ich stosownie opatrzone. W tym względzie konieczną jest potrzeba, by gminy nad brzegami rzek osiadłe i właściciele ziemscy, których majątki nad rzekami są położone, w dobrze zrozumianym własnym interesie czuwali nad ścisłym zachowaniem przepisów ustawy policyjnej, tyczącej się utrzymania spławności rzek krajowych. Ustawa ta zatwierdzona dekretem c. k. kancelaryi nadwornej z dnia 21. stycznia 1842 ogłoszona została okólnikiem gubernialnym z dnia 2. marca 1842 do l. 9605. Zawiera ona rozporządzenia: 1) o budowaniu nad rzekami; 2) o ustawianiu młynów pływających; 3) o zachowaniu się rybaków; 4) o zachowaniu się flisów; 5) o czyszczeniu i utrzymywaniu czystości łożysk; nakoniec 6) o przestrzeganiu policji rzecznej. Wszystkie przepisy w wspomnianych rozporządzeniach zawarte, mają wyłącznie dobro ogółu na celu. Zdawałoby się więc, że przestrzegane bywają z wszelką ścisłością, i że usiłowania rządu w tym względzie znajdują wszechstronne poparcie. W rzeczywistości zaś dzieje się niestety przeciwnie. Rzeki galicyjskie znajdują się też po największej części prawie w stanie dzikiej natury. Łožyska ich zawałone kłodami i odwiecznymi drzewami, które oderwane od brzegów zalegają koryto i tamują spławność. Mimo istniejących przepisów, według których (§ 24. nadmienionej ustawy) „każdy właściciel lasu nad usuwającym się (kruchym) brzegiem obowiązany jest, na przestrzeni 5 saziń szerokości od brzegu rzeki ku ładowi oczyścić brzeg z drzew i krzewów“, w okolicach lesistych, któremi rzeki nasze płyną, brzegi z bardzo rzadkimi wyjątkami, zupełnie są zarosłe i nigdzie prawie nie ma dróg wolnych przepisanych do holowania.

Uwagi te na rzeczywistości oparte nastroczają nam się z powodu oczyszczenia koryta Dniestru podjętego, jakieś już donosili, kosztem skarbu państwa przez władze rządowe na prośbę Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze. Gdyby gminy nad Dniestrem osiadłe i właściciele dóbr nad tą rzeką położonych, byli przestrzegali jak należało przepisów ustawy pomienionej, mianowicie co do czyszczenia i utrzymania czystości rzek (§§. 15—29), tożniejsze oczyszczenie łożyska Dniestru nie byłoby połączone ani z tak znacznym kosztem ani z takimi trudnościami. Życzęby więc wypadło, ażeby przynajmniej odtąd tak na Dniestrze jak i na innych rzekach krajowych z wszelką ścisłością przestrzegano przepisów istniejących co do utrzymywania spławności. Co do robót przed-

siębranych obecnie ze strony rządu w celu oczyszczenia i uregulowania Dniestru, możemy donieść, że roboty około oczyszczenia górnego Dniestru od Czartoryi do Martynowa Starego odbywają się za pomocą kilku aparatów, i dzięki energii i gorliwości delegowanych do tego organów rządowych, znacznie już postąpiły. Dla ułatwienia tych robót podzielona została cała przestrzeń górnego Dniestru od Czartoryi począwszy na sześć oddziałów, mianowicie: 1) od granicy Podniestrzan do Dymidowa; 2) od Dymidowa wzdłuż Mołotowa i Bukawiny; 3) od granicy Bortnik wzdłuż Hołeszowa i Łopszyna; 4) od Żurawna na Lutynkę, Stary Monasterzec do Żurawienki; 5) od Żurawienki granicą Kosary do Cwitowej; 6) od Cwitowy do Martynowa Starego. Na tej przestrzeni wydobyto dotychczas za pomocą przyrządów do tego sprowadzonych wielką ilość kłód i pni olbrzymich, które dotychczas tamowały naturalny prąd rzeki. Przytem jednak komisya techniczna c. k. krajowej dyrekcji budowniczey przewodnicząca tym robotom, natrafia niestety na nie małe trudności z powodu braku robotnika. Przyczyną tego nie jest wcale brak ludzi zdolnych do roboty, ale po prostu niechęć do pracy u ludu wiejskiego; niechęć będąca jeszcze smutnym zabytkiem z czasów roboty przymusowej. Chłop nasz uważa jeszcze pospolicie wszelką robotę za coś upośledzającego, i tylko kiedy go bieda przycisnie, zabiera się do roboty; przytem zawsze najchętniej korzysta z każdej sposobności, by się ile możności od niej uchylić. Takich sposobności nastroczają mu aż nadto targi w miasteczkach okolicznych, na które bądź co bądź przynajmniej dwa razy w tygodniu uczęszczać musi. Ile przytem czasu, ile zapracowanego grosza się marnuje, jakie ztąd szkody dla ludu i dla kraju całego, nad tem kiedyś obszernie się zastanowimy. Dłż tylko chcemy konstatować fakt, że dla takich przyczyn robotnik przy oczyszczeniu Dniestru jest stosunkowo drogi i częstokroć niedostateczny.

Na dolnym Dniestrze rozpoczynają się roboty przygotowawcze do przyszłej regulacji. Układy z gminami wybrzeżnemi względem dostawy kamienia do budowli regulacyjnych już są na ukończeniu. Gminy Lipa, Ostra, Kutyska, Czernelica, Repuszynce, Szutrumińce, Michaleze, Uścieczko, Potoczyska, Dobrowlany, Repuszynie, Doroszwów i inne weszły już w ugodę z organami rządowemi.

W wielu miejscach obywatele ziemscy uznając korzyści, jakie regulacja Dniestru krajowi i im samym przyniesie, pozawierali z organami rządowemi ugody, pozwalając pod umiarkowanymi warunkami na swoich gruntach łamać kamień potrzebny do budowli regulacyjnych, i tylko w jednym miejscu, ile nam wiadomo, stawiano zbyt uciążliwe warunki, żądając mianowicie za pozwolenie wyłamania jednego sąga kubicznego kamienia 2 zł. 50 c. w. a., i to w okolicy skalistej, gdzie kamień zazwyczaj zadnej nie ma ceny. Tak wygórowane żądanie tem bardziej nas zastanawia, ile ze przedsiębiorstwo krajowe, jakim jest regulacja Dniestru, naszym zdaniem powinnyby znaleźć wsparcie zupełnie beziinteresowne.

Monarchia Austriacka.

Brody, 23. sierpnia. (*Organizacyja rady miejskiej.*)

Odbyły się tu temi dniami wybory do skompletowania rady miejskiej, i oczekujemy wyższego ich potwierdzenia. Wybory te były prawdziwą koniecznością, bo rada miejska znajdowała się w stanie zupełnego rozprzężenia; reprezentanci miasta poróżnili się z burmistrzem, jeden z asesorów zrezygnował, sesye rzadko kiedy do skutku przychodziły. Interesa więc miejskie zupełnie były zaniedbane. Prośby o nowe wybory nie zostały wysłuchane, nie wiadano bowiem, według jakiego prawa wyborczego wybory robione być mają; dawne prawo z roku 1794 było zanadto przestarzałe, a prawo z roku 1849 w Galicyi nie było zaprowadzone. Zarządzono więc tylko wybory do skompletowania rady miejskiej, i trzymano się przytem ostatniego postępowania. Po skompletowaniu rady miejskiej też przystąpić ma do wyboru burmistrza. A Brody więcej niż inne miasto potrzebują czynnego i obrotnego burmistrza, bo tu wiele rzeczy jest do zrobienia. Nie mamy żadnego miejsca przechadzki publicznej, żadnych spacerów, chociaż miasto liczy 30.000 mieszkańców, drugim zatem jest miastem w Galicyi, a pierwszym pod względem handlu. Przytem miasto nasze dość jest zamorne, posiada przeszło 400.000 reńskich w kapitałach, a prócz tego 40.000 rocznego dochodu. Rada miejska powinna się na sekcye podzielić, a mianowicie powinnoaby urządzić porządnią sekcye sanitarną z lekarzy złożoną; ta zaś zajęłaby się miała czystością ulic, kanalizacyją miasta, założeniem spacerów i policyją zdrowia. Inne sekcye innemiby się zajmowały przedmiotami, i takby znów ożyło życie gminne w mieście naszym.

Stanisławów, 25. sierpnia. (*Przełożony gminy żydowskiej. — Wiadomości bieżące.*)

Z powodu uroczystości urodzin Cesarza Jęgo Mości i szczęśliwego powrotu Cesarzowej w tutejszej synagodze z wyjątkiem

jednej modlitwy nie odbyło się żadne nabożeństwo. Przyczyną tego była po części nieobecność dwóch członków starszeństwa gminy, po części brak kogoś zdolnego, aby stosownie do uroczystości kazanie powiedział. Gmina nie ma nawet dobrego kantora. Niezbędna jest potrzeba przedsięwziąć nowy wybór starszeństwa gminy, aby jej całą organizację nowem natchnąć zyciem.

Pierwszych dni września przybędzie tu pan Miłaszewski i zabawi ze swoim teatrem przez pięć miesięcy, a miasto obiecuje sobie ztąd niemało przyjemności, zwłaszcza, że przybycie jego poprzedzają z wielu stron zaszczytne polecenia.

Wiedeń, 27. sierpnia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Odręczne pismo Najjaśn. Pani. — Wieczór u pana ministra stanu.*)

Cesarz Jego Mość będzie znajdował się w niedzielę na uroczystości w Wiener-Neustadt, ale Najjaśniejsza Pani pozostanie w Reichenau. Przedwczoraj o godzinie 1. w południe odbyła się u Jego ces. Mości w burżu konferencja ministeryalna, a o godzinie 3. popołudniu ministrowie zebrałi się na konferencję u Arcyksięcia Rainera. Królewsko-węgierski kanclerz nadworny hr. Forgach miał udział w tych obradach; powraca on w sobotę z wycieczki myśliwskiej. W sobotę przybędzie tu także ban Krocacy, baron Sokcevic. Minister stanu Schmerling, po zamknięciu sejmiku prawników, uda się znowu na krótki czas w podróż za urlopem.

Minister stanu przyjmował wczoraj deputację miasta Prachatitz, która mu dyplom honorowy doręczyła, przyrzekł miasto rodzinne odwiedzić, i w pamiętnik, księgę odwieczną, którą mu dla wpisania nazwiska podano, zapisał życzenie, aby Bóg jego szanownym współobywatelom udzielał szczęścia, zaspokożenia i pomyślności.

(*Odręczne pismo Najjaśn. Pani.*)

Wspomniane wczoraj w *ostatnich wiadomościach* najwyższe pismo odręczne Jej Mości Cesarzowej do burmistrza wiedeńskiego Dr. Zelinki jest dosłownie następującej osnowy:

„Kochany panie burmistrzu. Z uczuciem radości z powodu powrotu Mojego do Wiednia łączy się ściśle serdeczna wdzięczność Moja za piękne i świetne przyjęcie, jakiego doznałam tu w drugiej ojezynie Mojej.

„Wiedeń i Austria stały się przeto, jeżeli to być może, jeszcze miłszymi i droższymi dla Mnie, dzięki serdecznemu współczuciu, którego najkliwsze dowody odbieraliśmy Ja i cesarski małżonek Mój w ciągu słabości Mojej ze wszystkich części państwa.

„Radabym, ażeby się o tem dowiedziano, i upraszam pana oznajmić to mieszkańcom Wiednia.

Schönbrunn, 26. sierpnia 1862. *Elżbieta, r. w.*“

Na uczczenie członków niemieckiego sejmiku prawników, odbył się dn. 26. b. m. wieczór w salonach pana ministra stanu. Towarzystwo składało się z największych znakomitości zagranicznych i miejscowych. Ozywiona rozmowa przeciągnęła się do późna.

Portugalia.

(*Bliskie zaślubiny Króla. — Zaburzenia.*)

Z **Lizbony** donoszą pod dniem 17. b. m., że jak się zdaje nastąpią zaślubiny Króla we wrześniu, tak że uroczystości weselne skończą się przed rocznicą śmierci Króla Dom Pedra V. Przeznaczony na przyszłe pomieszkanie Króla pałac Ajuda przyrządzają teraz z wielkim przepychem. Margrabia Loulé otrzymał polecenie, udać się do Turynu i odprowadzić księżniczkę Maryę Pię do Portugalii. Ze strony Sardynii towarzyszyć jej będzie książę Carignan.

Na wyspie Fayal zaszły zaburzenia z powodu podatków, i słychać, że rząd zamierza wzmocnić tamtejszą załogę.

Francya.

Paryż, 24. sierpnia. (*Pomnik Arcybiskupa Affre. — Traktat pokojowy z Anamitami. — Różne wiadomości.*)

Pomnik grobowy Arcybiskupa Affre, który, jak wiadomo, znalazł śmierć na barykadach w bitwie czerwcowej w 1848 roku, skończony już został i ustawiony jest w kościele Notre Dame. Pomnik wystawia Arcybiskupa w sutanie, jak z wieńcem palmowym w ręku na barykadach śmiertelnie kulą ugodzony został.

Porucznik okrętów Ganteaume ze statku parowego „Echo“ przybył do Paryża z traktatem pokoju z Anamitami zawartym. Mianowany on został dowódcą tego parowca na miejsce kapitana Lavaissière, i zawiezie admirałowi Bonnard ratyfikację traktatu.

Z Meksyku nie masz nowszych wiadomości. *Patrie* zamieszcza list z dnia 12 lipca, według którego udało się kolumnom francuskim przeprowadzenie do Orizaby znacznego transportu żywności, na których już brakować poczyniło. Dla zabezpieczenia tej operacji generał Lorencez atakował pozornie dwa miasteczka, i osadził drogę do Perote.

Wiadomość przez *Independance belge* podaną o zamiarze zajęcia kilku pozycji strategicznych w Neapolitańskim przez wojska francuskie, powtarzają też inne dzienniki, dodając, iż korpus okupacyjny rzymski pomnożony być ma do 50.000 ludzi, i oddany być pod rozkazy marszałka Mac Mahon.

Dziennik *Le Temps* pisze, że generał Montebello, który za przybyciem spokojnie się w Rzymie zachowywał, teraz tyle okazuje gorliwości w sprawie papieskiej, iż uniósł włoscy więcej go jeszcze nienawidzą, niż jen. Goyon. Twierdzą, że Goyon nie był tak systematycznym katolikiem, jak Montebello.

Dzienniki amerykańskie twierdzą, że Cesarz Napoleon planów swoich co do Meksyku nie zaniechał, ale dopiero z niemi jawnie wystąpi. Po skoncentrowaniu wojsk francuskich w Vera Cruz a floty z pancernych statków złożonej w wodach meksykańskich, Cesarz wydać ma manifest uznający konfederację Stanów południowych, i oświadczać, iż pomagając im będzie, dopóki się wojna w północnej Ameryce nie skończy. W tym celu wojska francuskie udadzą się do Mobile, a flota na rzeki amerykańskie. Mr. Slidell, agent państw południowych, miał mieć audiencję u Cesarza, i najlepiej miał być przyjęty. Przy audiencji tej minister wojny i minister marynarki mieli być obecni. Wiadomość tę podaje także londyński *Morning Herald*, znany z sympatyj dla południowych państw amerykańskich.

Włochy.

Medyolan, 26. sierpnia. (*Garibaldi w Kalabrii. — Podróż Ricasolego do Londynu. — Różne wiadomości.*)

Wiadomości dziś odebrane, potwierdzają wieść o wylądowaniu Garibaldeggo w Kalabrii. Dziennik *Perseveranza* twierdzi, że jen. Lamarmora ogłosił Neapolitańskie z tego powodu w stanie oblężenia. Konradmirał Albini ma być oddany pod sąd wojskowy.

Londyński *Morning Post* wątpi, ażeby generałowie włoscy ufać mogli żołnierzom w razie użycia ich przeciwko Garibaldiemu. Jeżeli obawa ta się sprawdzi, to nie tylko skończyło się z ministeryum Ratazzi, ale wprost niemożliwem okaze się wszelkie ministeryum, opierające swą politykę na przymierzu z Francją.

Ricasoli, były prezes rady ministrów, udał się do Londynu. W Paryżu wcale się nie zatrzymywał i z nikim się tam nie widział.

Independance belge pisze, iż Król Wiktor Emmanuel sam udać się ma do Neapolu i zagrozić drogę Garibaldiemu do Rzymu. Królowi towarzyszyć mają ministrowie Durando i Ratazzi.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 25. sierpnia. (*Ułaskawienie. — Mianowanie.*)

Dzienn. pow. donosi: Najjaśniejszy Pan, zgodnie z wnioskiem namiestnika Królestwa, najmiłostwiej dozwolił raczył zastępemu po pozbawieniu wszelkich praw stanu do Syberyi, obecnie znajdującemu się na osiedleniu w gubernii Tomskiej, przestępcy politycznemu rodem z gubernii Lubelskiej, Antoniemu Sufczyńskiemu, powrócić do Królestwa Polskiego, z pozostawieniem mu praw ułaskawionym przestępcem politycznym udzielonych na mocy najwyższego ukazu z d. 17. (29.) kwietnia 1857 roku.

Z woli Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego księcia namiestnika, do rewizyi wiezień i zaprojektowania ich reformy, ustanowiony został przy dyrektorze głównym komisji rządowej spraw wewnętrznych komitet, do którego na wniosek naczelnika rządu cywilnego, powołani zostali: p. o. prezesa dyrekcji głównej towarzystwa kredytowego ziemskiego *Kretkowski*, referendarz stanu w radzie stanu *Bierzyński*, członek rady miejskiej miasta Warszawy *Preys* i wyznaczony przez Jego Cesarską Wysokość pułkownik *Amosow*. Tenże dyrektor główny upoważniony został do przyzywania, według swego uznania, do tegoż komitetu innych jeszcze osób, potrzebne specjalne lub techniczne wiadomości posiadających.

Rosya.

Petersburg, 23. sierpnia. (*Koncesya dla gorzelników.*)

Wydany został dekret cesarski, który wszystkim osobom prywatnym bez różnicy stanu dozwala w dobrach koronnych i gmionych na Syberyi zakładać gorzelnie. Gubernatorowie otrzymali polecenie, przedsiębiorcom budowy tychże odstępować bezpłatnie potrzebną do tego przestrzeń ziemi.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 20. sierpnia. (*Bibesku i stronictwa. — Dziennik liberalny.*)

Pomiedzy nowo wybranymi deputowanymi znajduje się także były paunjący książę Wołoszczyzny Bibesku, wybrany w okręgu wyborczym Meeding; jest on oraz przywódcą stronnictwa staro-konserwatyistów. Prawa strona parlamentu składa się z bojarów, którym chodzi głównie o ich przywileje; strona lewa nie spodziewa się w wybranem zgromadzeniu uzyskać większości, przeto szuka stronników między ludem i przez opinię publiczną usiłuje wpływać na wewnętrzną politykę rządu.

Od połowy sierpnia wydawany nowy dziennik liberalny *Reforma* służy także do tego, równie jak *Mandatu imperato.*

Wszystkie ministerya przygotowują projekta do ustaw; ministeryum spraw zagranicznych zostało zreorganizowane, a co ważniejszą Księstwa Naddunajskie otrzymały nareszcie nową ustawę gminną.

Montenegro.

(*Wypadki wojenne.*)

Co do wypadków wojennych w Czarnogórze donosi korespondent *Wandr.*, że Turcy w nocy z d. 6. na 7. b. m. otrzymali posiłki z Podgoricy, Scutari a nawet ze Spuza, przez co armia Abdi-Kerim Muschira Baszy do 60.000 ludzi powiększoną została; Baszybożukowie z Albanii, Bośni i Hercegowiny tworzą znaczny korpus, a armia montenegryńska, która liczy zaledwie 8000 ludzi, z trudnością oprzeć się zdola. Cała turecka straż przednia weszła

na Moracę do Czarnogóry pod Zabljakiem. Wojska tureckie, które dotąd pić musiały niezdrową wodę z Karatumu, wtargnęły dnia 7. zrana, napadły na szaniec montenegryjskie, i pojawiły się w znacznej liczbie powyżej stanowiska Czarnogórców pod Volacem, gdzie przyszło do bitwy. Turcy trzy razy odparci, podpalili kościół, i obadzili dom rybacki do księcia należący, który także spłonął. Prawe skrzydło Montenegryńców ustąpiło potem pod drugie szaniec 300 kroków oddalone. Stracili tu 100 ludzi w poległych i rannych, między nimi popa Łukasza. Turcy skutkiem tej bitwy uzyskali wodę źródłaną.

Grecya.

Ateny, 14. sierpnia. (Rozprawy w izbie. — Zmiana w sferze dyplomatycznej. — Falszywe wieści.)

Artykuł 106 ustawy względem gwardyi narodowej, który stał się przyczyną trzechdniowej nader zwawej debaty w parlamencie, został nareszcie przyjęty większością 66 głosów przeciw 16. Markus Renieri, pełnomocny minister Króla Ottona przy Porcie, podał się do dymisji i otrzymał ją, nad czem ubolewają mocno, oceniając przyniósł tego znakomitego dyplomaty. Został on mianowany trzecim wice gubernatorem banku greckiego, którego jest oraz prokuratorem.

Mówią, że jego następcą w Konstantynopolu będzie senator Christidas, który już raz piastował był zaszczytnie tę godność. Jest on wprawdzie jednym z przywódców opozycji ale nie tej która dąży do rewolucyi i anarchii.

Falszywe pogłoski o stanie rzeczy u nas, pojawiające się w marsylskim *Semaphore*, w *Courrier d'Orient* i t. d. wzniewają powszechne oburzenie. Rozszerzenie fałszywych wieści to osobisty interes korespondentów. W całym kraju panuje największy spokój, a rząd postępuje ciągle na drodze ulepszeń.

Francuska fregata parowa „Amelii“ z pawilonem kontradmirała Fouchard krzyżowała koło Nauplii i w zatoce Koryneckiej, co zapewne nie jest bez przyczyny. Angielska fregata parowa „Magician“, pod wodzą kapitana okrętowego księcia Leiningen, udała się z Korfu do Smyrny, a korweta austriacka „Arcyksiężę Fryderyk“ ze Smyrny do Castelnauwo.

Ameryka.

Nowy York, 13. sierpnia. (Najnowsza poczta z teatru wojny.)

Do Cork nadszedł następujący telegram od korespondenta dziennika *Times*.

Jenerał Stonewall Jackson, który dowodzi wojskiem konfederacyi w Shenandoahthale uderzył dnia 9. b. m. na przednią straż jenerała Pope, dowodzoną przez jenerała Banks pod Culpepper Courthouse. Jenerał Banks wytrzymał atak, póki główna armia pod jenerałem Pope nie nadeiła na pomoc. Z obu stron padło około 3000 trupa i rannych, a było 1000 jeńców. Obie strony przypisują sobie zwycięstwo. Jenerał Pope donosi, że jenerał Stonewall Jackson ustąpił za Rappidan. „Arcansas“ okręt konfederacyi, który usiłował koło Baton - Rouge przebyć Mississippi, został napadnięty przez flotylę unii.

Znaczenie uszkodzony musiał dotrzeć do brzegu. Oficerowie nie chcą, aby się dostał w ręce nieprzyjaciela, wysadzili go w powietrze. Baton - Rouge zajęły wojska konfederacyi pod jenerałem Breckenridge.

W stanach nadgranicznych wojna na mały rormiar trwa ciągle. Parlament kanadyjski zwołany jest na d. 28. b. m.

Kronika.

(Szkoła). Jaka z rądzil pożar niedzielny w koszarach Wernera i Miledgo na przedmieściu żółkiewskim, wynosi zaledwie 6000 zł. i pokryta jest asekuraryą. Przyczyna pożaru niejest dotąd wiadoma, a przypuszczenie, jakoby ogień powstał z rakiety puszczonej na górze Franciszka Józefa, jest cale bezzasadne, zwłaszcza iż kierunek wiatru był zupełnie przeciwny, i przeto lekka rakietka niemogła lecieć przeciw wiatrowi. Przy tej sposobności możemy oświadczyć także, że mylnem było doniesienie „Dziennika Polskiego“, jakoby dyrektor teatru niemieckiego, p. Schmidts miał w ten dzień urządzać ogień sztuczny na górze Franciszka Józefa, gdyż nawet na afiszach zapraszających powieźdianem było wyraźnie, że sam dzierzawca restauracyi, p. Höflinger, urządzał ten festyn niedzielny.

(O morderstwie popełnionem na Mendlu Goldmannie), o którym donosił już w Kronice naszej, podaje teraz korespondencya z Rzeszowa z 26. b. m. następujące bliższe szczegóły: Dnia 17. b. m. wieczorem jechał Goldmann, jak już wspomnieliśmy, konno przez Zwięczyce do Tyczyna, i dostrzegł przy tej sposobności, że na jednym z jego łanów kończyły pasły się dwie konie. Chcąc przeto zapewnić sobie wynagrodzenie za poniesioną szkodę, zjadł z koni kilka sztuk uzdiennic, i zbudziwszy potem śpiących w pobliżu właścicieli koni, pokazał im zagrabione postronki. Chłopi domagali się zwrócenia ich, a gdy Goldmann nieprzystając na to odjechał, puścili się za nim w pogon z toporem, i jeden z nich ugodził go tak silnie w głowę tym toporem, że zalany krwią padł zaraz na ziemię. Wtedy rzucili się na niego złoczyńcy, i chociaż Goldmann łagał ich o życie a nawet chciał okupić je całym swoim mieniem, nieustuchali tego weale, lecz znieważając go jeszcze bardziej, ścisnęli mu w końcu szyję postronkiem tak gwałtownie, że natychmiast wyzionął ducha. Po tem morderstwie zabrali chłopci pieniądze i papiery publiczne, które Goldmann miał przy sobie, zawlekli ciało jego nad rzekę Wisłok i oddalili się. Najajutrz rano znaleziono ciało zamordowanego i sprowadzono do Tyczyna. Rzeszowa udała się natychmiast komisyja sądu obwodowego na miejsce zbro-

dni a potem do Tyczyna, gdzie odbyła się obdukcya trupa. Wspominamy o tem — powiada korespondencya — ponieważ mówiono, że familia zamordowanego niechciała zezwolić na obdukcję. We dwa dni potem, t. j. 20. b. m. zgłosił się jakiś pastuch do urzędującej komisyi, i oświadczył, że sumienie niepozwała mu dłużej milczeć, wydał sprawców tej zbrodni. Był on bowiem tajemnym świadkiem tego morderstwa, a gdy zbrodniarze dowiedzieli się o tem, okupili kwotą 150 zł. milczenie jego, ale wyrzuty sumienia niedozwolili mu dotrzymać swego przyrzeczenia. Pokazało się tedy, że sprawcami tej zbrodni byli dwaj chłopci z Budziwoja, w pobliżu Tyczyna, z których jeden liczy 18, a drugi 21 lat wieku. Obadwaj mieli zaraz przyznać się do tej zbrodni, a przy rewizyi w ich domu znaleziono w sianie kilka tysięcy złotych w banknotach; zaś waxe i inne papiery publiczne wartości do 14.000 zł. mieli spalić. Mordercy, z których jeden jest bratem rzezonego pastucha, żyli już od dawna w niezgodzie z Goldmannem, a to jak opowiadają z powodu jakiegoś gruntu. Obadwaj zbrodniarze znajdują się już w rzeszowskim sądzie obwodowym, równie jak i ci, którzy mieli udział w zabójstwie popełnionem w Przybyzówce, a pokazało się teraz, że powodem tego zabójstwa była — fajka, warta zaledwie kilka centów!

(Pożar.) Od niejakiego czasu stanowią niestety raporta pożarowe stała rubryka w Kronice naszej. I dziś też znowu otrzymujemy doniesienie, że dnia 22. b. m. dotknęła taka klęska wieś Przemiwołki w obwodzie żółkiewskim, gdzie zgorzało szesnaście budynków mieszkalnych i gospodarskich; ale przyczyna pożaru niewiadoma dotąd.

(Pożar w Kamieńcu.) Dnia 31. lipca r. b., o godzinie 1½ po południu znowu straszny pożar nawiedził miasto Kamieniec Podolski. Zniszczył on prawie całą prawą stronę ulicy pocztowej. Spłonęło w ogóle do 40 domów. Straty są wielkie, ale jeszcze ściśle nie oznaczone. — Miasto cale przejęte nadzwyczajną obawą. Najajutrz, 20 pożar wybuchnął na nowo w kilku punktach, ale szczęśliwie ugaszony został.

(Hiszpańska marynarka) wojenna składa się teraz z 66 okrętów parowych (27 na kołach i 39 na śrubach), które mają na pokł dach 426 dział, i stanowią siłę 11.330 koni dalej z 9 parowców przewozowych o 9130 bezczkach i siłę 1680 koni. Marynarka żaglowa składa się z 70 okrętów, z których 10 przewozowych, z 531 działami; tu należy jeszcze flotyla z statków mniejszego rozmiaru z 273 działami. Pomiędzy okrętami żaglowymi znajdują się dwa liniowe o 86 dwie fregaty o 40 i dwie korwety o 30 działach. Marynarka parowa posiada 6 pięknych fregat śrubowych z których największa 50, najmniejsza 37 dział. Okręta na kołach składają się z 3 korwet o 16 działach i siłę 500 koni; tu należa ataki o 1 do 6 dział, i łodzi kanonierskie. Obecnie zbudowano dla rządu hiszpańskiego kilka fregat pancernych i wiele okrętów parowych, z których jeden jest o 100 działach.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 28. sierpnia. Na targ dnia 25. b. m. przypędzono 214 wołów i 15 krów, mianowicie z Gologór 4 stada po 13, 9, 23 i 9 sztuk, z Bóbrki 2 stada po 47 i 28 sztuk, z Żółki 5 sztuk, z Rozdolu 2 stada po 20 i 38 sztuk, z Dawidowa 2 stada po 28 i 5 sztuk, z Wybranówki 6 a z Buska 13 wołów, z Rohatyna zaś 15 krów. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu tylko 97 wołów i 15 krów na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 280 £ mięsa i 30 £ łożu, 65 zł.; wół zaś szacowany na 370 £ mięsa i 70 £ łożu, kosztował 95 zł. Cena krowy ważącej 180 £ mięsa i 46 £ łożu, była 40 zł. — Dla dalszego transportu koleją żelazną przypędzono tutaj od 25 do 27 b. m. 1341 sztuk bydła rzeźnego.

Ostatnie wiadomości.

Wiedeń. W sprawach krajowych panuje dotąd zupełny brak nowin w prasie wiedeńskiej, a natomiast poświęcają dziś dzienniki tamtejsze obszerne rozprawy ostatnim wypadkom we Włoszech, które zajmują teraz głównie uwagę całego świata politycznego. Obok tego jest ciągle jeszcze na porządku dziennym sprawa związku celnego, i słychać, że ostatniemi dniami doręczona została gabinetowi pruskiemu świeża nota hr. Rechberga, w której rząd austriacki ma ponawiać dawniejsze swoje propozycje w tym względzie.

Z wiadomości zagranicznych przeważają zawsze jeszcze wypadki na półwyspie włoskim, i do nich też odnoszą się prawie wszystkie telegramy dzisiejsze. Podług depezy z Turynu z 26go sierpnia wieczorem przebywa Garibaldi dotąd jeszcze w Melito, gdzie wylądowało już 1000 ochotników, a dziennik *France* z tego samego dnia donosi, że w Kalabrii panuje wielkie wzburzenie, i w kilku miastach tamtejszych powstała ludność w imię Garibaldeggo. Tymczasem Persano obsadził Katanię, pojmał 800 ochotników i usunął komendantów dwóch fregat za dwuznaczne postępowanie w chwili odjazdu Garibaldeggo. Cialdini odjechał do Sycylii i podług doniesienia z Neapolu z 26. sierpnia, przybył już z Pinellim do Messyny, a wojska w Neapolu zostały skonsygnowane. Dalszy telegram z Turynu z 27. sierpnia na Paryż oznajmia, że ogłoszono już dekret, który w prowincjach neapolitańskich zaprowadza stan oblężenia. Lamarmora mianowany jest nadzwyczajnym komisarzem i wydał proklamacyę przeciw stronnictwu rewolucyjnemu, które pod pozorem przyspieszenia jedności Włoch, wywołało wojnę domową. Komendanci będą łączyć w swoim ręku władzę cywilną i wojskową, i rozpraszać wszelkie zbiegowiska. Wywóz i ukrywanie broni są zakazane, wolność prasy została ograniczona.

Tymczasem donoszą także dzienniki francuskie o rozmaitych rozporządzeniach, które Cesarz Napoleon zamierza położyć tamę prądowi rewolucyjnemu we Włoszech, i tak słychać teraz, że Na-

poleon postanowił mianować marszałka Mac-Machona naczelnym komendantem armii okupacyjnej we Włoszech, która ma wynosić 30.000 ludzi. Korpus ten ma obsadzić Neapol i kilka ważniejszych punktów strategicznych, a równocześnie blokować ma flota port Neapolitański. Jakoz zdaje się potwierdzać tę wiadomość dzisiejszy telegram Czasu z Paryża 27. sierpnia, donosi on bowiem, że flota francuska odplynęła z Ajaccio, i jak mniemają, pozeglowała do Neapolu. Na giełdzie paryskiej panuje przestrach. Prócz tego ponawia się znów pogłoska, jakoby gabinet francuski poruszał znówu kwestyę kongresu europejskiego, na którymby stosunki włoskie w drodze dyplomatycznej uregulowane być mogły. Wszystko to jednakże są tylko wieści dziennikarskie, które potrzebują jeszcze potwierdzenia.

Z Królestwa Polskiego donosi Czas, że stracenie Rzący i Rylla sprawiło bardzo złe wrażenie w Warszawie, gdyż powszechnie uważają ten wyrok za zbyt surowy, ze względu na to, iż zamach nie był jeszcze dokonany. Prócz tego przynosi Czas pogłoskę, jakoby margrabia Wielopolski dla odwiekania reformy wychowania publicznego ze strony rządu, podał się przed kilkunastą dniami do dymisyi, i Cesarz zezwolił na nią; a tylko w skutek interwencji Wielkiego Księcia pozostał pan Wielopolski przy sterze rządu. Sam Czas jednakże powiada wyraźnie, że nie wierzy tej pogłosce, i uważa ją za improwizowaną z umysłu.

Dzienniki petersburskie z 10. sierp. donoszą o przybyciu do tej stolicy nadzwyczajnego posła włoskiego generała Sonnaz, który ma urzędownie oznajmić rządowi rosyjskiemu wstąpienie Króla Wiktoru na tron włoski. Prócz tego ogłaszają te dzienniki traktat handlowy zawarty między Rosyą i Turcyą jeszcze na d. 3. lutego b. r.

W sprawie Serbskiej przynosi telegram z Belgradu z 26. sierpnia wiadomość, że podług doniesień z Konstantynopola zerwane zostały konferencye, ponieważ Porta kładła za warunek dalszych układów wstrzymanie uzbrojeń Serbii i zniesienie barykad w Belgradzie, na co jednak Serbia przystać nie chciała. Skutkiem tego odwołała Porta wszystkie swoje koncesye i wróciła do stypulacyi traktatu paryskiego z r. 1856. Gazeta wiedeńska dodaje jednakże, że z Konstantynopola nie otrzymano w Wiedniu dotąd żadnego telegramu, któryby powyższą wiadomość z Belgradu potwierdzała.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

Hotel rosyjski: Hr. Kalinowski Wł., z Bakowiec. — Hr. Borkowski St., z Seredni. — Hr. Ledochowski Rem., z Wołynia. — Hr. Dzieduszycki Wład., z Jezupola. — Kuckiewski Lud., z Podola. — Pietrowicz X., z Wołoszkowa. Hotel europejski: Siegiel Aug., c. k. rad. sąd. obw., z Sambora. Hotel argielski: Rogojski St., z Polski. — Kotarski St., z Brzyska. — Hr. Drohojewski Zyg., z Krukienic. — Strzembosz Lud., z Polski. Hotel krakowski: Osmiałowski Sz., z Janczyna. Zajazd Kuhna: Dalke Edw., z Łąki. Niedzwiecki Kor., z Foroszczy. Dobrowolski Winc., z Przyhyłówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. sierpnia.

PP. Ks. Stutz G., do Moldawii. — Ks. Czartwertyński Kal. i Włodzisław na Wołyń. Pawliczyński Lud., na Podole. — Rulikowski Józ., do Uhrynowa. — Chlebowski Dom., na Wołyń. — Nahujowski Ant., do Czernicy. — Krzysztofowicz M., do Zhorówki. — Gracowski Fr., dr. praw, do Gała ca. — Zbrozek O., do Wierzbiana. — Horodyński St., do Sadowej wiasni. — Kęczyński T., do Dżwinogroda. — Wojeżyński Al., do Tuligłow. — Hr. Oliżak Em., do Paryża. — Walewski Kaz., do Wodnik. — Cielecki Kaz., do Rosyi. — Deaknowicz Ig., dr. med., do Besarabii

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. sierpnia 1862.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 9' Barun., Stopień ciepła według Reaum., Stan po wietrze wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 6, 2, and 10 o'clock observations.

TEATR.

Dzisiaj ostatnia opera włoska: „Linda z Chamounix.“

KURS LWOWSKI.

Dnia 28. sierpnia.

Table with 5 columns: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, etc. Columns for gotówka (zł., e.) and towarem (zł., e.).

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wózek.

Dnia 28 sierpnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 ztr. 81.95. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 65; po 4 1/2% za 100 zł. ---; po 4% za 100 zł. ---. Obligacye i demnizacyjne Niższej Austrii po 5% za 100 zł. ---; Węgier --- Galicyi ---; Bukowiny ---; Akcy Banku narodowego sztuka 770 Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 202.80; niższe-austr. towarzystwa eskontowego ---. Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 5% za 100 zł. ---. Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty ---. Lipsk za 100 talarów ---. Londyn za 10 fontów szterl. 30 25. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. ---. Paryż za 100 fr. ---. Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 20, dukaty ces. pełnej wagi ---. korony ---, półkorony ---. Srebro 128 25

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26 sierpnia.

Table with multiple columns listing various financial data: A. Państwa publiczne, W austr. wal. po 5%, Z pożyczki narod. z proc., Metaliki po 5%, Przeż. do wylos. z r. 1839, Przeznaczone do losowan., Renty Como, Wylos. obl. dawn. długu państ., Przeż. do los. obl. dawn. długu państ., B. krajów koronnych, Obligacye indenn. po 5% za 100 zł.

Table with multiple columns listing various financial data: Kolej Aussig.-Ciepl., Kol. Bern. Ross., po 200 zł., po 200 zł. m. k., Kol. Graac.-Köfl. i Tow. gór., Austr. towarz. żegl. par., Lloyd w Tryeście, Mosto łącz. w Peszcie, Tow. młyn. par. w Wied., Powsz. austr. Tow. gaz., a. Listy zastawne, Banku narodowego, Banku narodowego w wal. austr., Gal. Tow. kred. po 4%, b. Obligacye z prawem pierwszeństwa, Kolej Elzbiety, uproc. za 100 zł. w. a., Tow. austr. kol. państwa, Kol. Lonh. wen., Kol. Gloggn., Tow. żeg. par. na Dun., Lloyd za 100 zł., c. Losy, Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Srebro, Kurs korony wa. k. kasach 13 zł.